

Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica

ORDRE 2/2020, de 12 de febrer, de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, per la qual s'acorda iniciar el procediment de declaració del monument natural Cabeço de la sal al terme municipal de Pinós (Alacant). [2020/1570]

Entre els principis en què s'inspira la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, amb les modificacions introduïdes per la Llei 33/2015, de 21 de setembre, es troba la preservació de la varietat, singularitat i bellesa dels ecosistemes naturals, de la diversitat geològica i del paisatge, com també la conservació de la geodiversitat. La norma considera el patrimoni geològic, juntament amb el biològic, com a parts integrants del patrimoni natural, i estableix que les administracions públiques tenen el deure de vetlar-ne per la conservació i utilització racional, en els seus respectius àmbits competencials.

La Comunitat Valenciana alberga un patrimoni geològic considerable i una geodiversitat notable que es manifesta tant a les valls i planes de la franja litoral, com sobretot, a les zones muntanyenques de l'interior, on arriben diverses serralades alpines, com ocorre al Maestrat amb la zona de confluència entre les serralades Ibèrica i la Costanera Catalana, i cap al sud, les branques aragonesa i castellana de la serralada Ibèrica i també, l'anomenat «sector llevantí» d'aquesta, la plataforma tabular del Caroig, els diferents dominis geològics de les serralades Bètiques (Prebètic, Subbètic i Penibètic), les conques terciàries i les valls interiors, a més dels diapiros i de la diversitat de manifestacions volcàniques i subvolcàniques.

És per això, que la Generalitat Valenciana, conscient d'aquestes obligacions legals i d'aquesta rica geodiversitat, vol posar en relleu el patrimoni geològic valencià, amb iniciatives com la que ara es desenvolupa i que parteix, d'una proposta formal realitzada per l'Ajuntament del Pinós.

La Llei 11/1994, de 27 de desembre, de la Generalitat Valenciana, d'espais naturals protegits de la Comunitat Valenciana, en l'article 11, preveu la figura de monument natural on els espais naturals i elements geològics tenen cabuda. També l'article 34 de la Llei estatal 42/2007 preveu la figura de monument natural, amb la finalitat de preservar, específicament, les formacions geològiques, com també, els jaciments paleontològics i mineralògics, estratotipus i altres elements del regne mineral que tinguen un interès especial per la singularitat o importància dels seus valors científics, culturals o paisatgístics.

L'àrea coneguda com Cabeço de la Sal, al Pinós, constitueix un element geològic singular de la comarca del Vinalopó Mitjà. Aquesta formació constitueix un exemple destacat de diapiro salí, amb formacions càrstiques de clorur sòdic i algeps, coves, avencs, dolines i túmuls, a més d'una interessant varietat en espècies minerals, i destaca com un dels millors exemples de diapiro del triàsic d'Europa.

De conformitat amb tot el que s'ha exposat, és necessari disposar per al Cabeço de la Sal, del Pinós d'un règim de protecció que, després dels tràmits legalment establits, permeta afrontar de manera eficaç els reptes de conservació als quals s'enfronta un espai de la rellevància i la fragilitat del que ocupa. En aquest sentit, la Llei 11/1994, de 27 de desembre, de la Generalitat Valenciana, d'espais naturals protegits de la Comunitat Valenciana, estableix la figura de monument natural com especialment indicada per a la conservació i la gestió racional del Cabeço de la Sal en un entorn i marc geològic de referència convenients. La figura de monument natural compta amb els mecanismes bàsics de gestió i participació necessaris per a garantir la conservació d'un espai com aquest; però, sobretot, i tal com indica de manera expressa la llei, pot aplicar-se a ambients significatius per la relació harmoniosa entre l'activitat humana i l'ambient físic, propugna l'ús sostenible dels recursos naturals, i inclou en aquest concepte una important funció social derivada de l'estudi i el gaudi ordenat dels valors ambientals i culturals.

Conselleria de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica

ORDEN 2/2020, de 12 de febrero, de la Conselleria de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica, por la que se acuerda iniciar el procedimiento de declaración del monumento natural Cabezo de la Sal en el término municipal de Pinoso (Alicante). [2020/1570]

Entre los principios en que se inspira la Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del patrimonio natural y de la biodiversidad, con las modificaciones introducidas por la Ley 33/2015, de 21 de septiembre, se encuentra la preservación de la variedad, singularidad y belleza de los ecosistemas naturales, de la diversidad geológica y del paisaje, como también, la conservación de la geodiversidad. La norma considera el patrimonio geológico, junto con el biológico, como partes integrantes del patrimonio natural, y establece que las administraciones públicas tienen el deber de velar por su conservación y utilización racional en sus respectivos ámbitos competenciales.

La Comunitat Valenciana alberga un considerable patrimoni geològic i una notable geodiversitat que es manifesta, tant en les valls i llanures de la franja litoral, com sobre tot, en les zones muntanyenques del interior, on arriben diverses cordilleres alpines, com ocorre en el Maestrat, amb la zona de confluència entre les cordilleres Ibèrica i la Costero-catalana, i hacia el sud les branques aragonesa i castellana de la cordillera Ibèrica i també, el llamado «sector levantino» de ésta, la plataforma tabular del Caroche, los diferentes dominios geológicos de las cordilleras Béticas (Prebético, Subbético y Penibético), las cuencas terciarias y los valles interiores, además de los diapiros y de la diversidad de manifestaciones volcánicas y subvolcánicas.

Por ello, la Generalitat Valenciana, consciente de estas obligaciones legales y de esta rica geodiversidad, quiere poner de relieve el patrimonio geológico valenciano, con iniciativas como la que ahora se desarrolla y que parte, de una propuesta formal realizada por el Ayuntamiento de Pinoso.

La Ley 11/1994, de 27 de diciembre, de la Generalitat Valenciana, de espacios naturales protegidos de la Comunitat Valenciana, en el artículo 11, contempla la figura de monumento natural donde los espacios naturales y elementos geológicos tienen cabida. También, el artículo 34 de la Ley estatal 42/2007 contempla la figura de monumento natural, con el fin de preservar, específicamente, las formaciones geológicas, como también, los yacimientos paleontológicos y mineralógicos, estratotipos y otros elementos del reino mineral que tengan un interés especial por la singularidad o importancia de sus valores científicos, culturales o paisajísticos.

El área conocida como *Cabezo de la Sal*, en Pinoso, constituye un elemento geológico singular de la comarca del Vinalopó Medio. Esta formación constituye un ejemplo destacado de diapiro salino, con formaciones cársticas de cloruro sódico y yeso, cuevas, simas, dolinas y túmulos, además de una interesante variedad en especies minerales, destacándose como uno de los mejores ejemplos de diapiro del Triásico de Europa.

De conformidad con todo lo que se ha expuesto, es necesario disponer para el Cabezo de la Sal, de Pinoso de un régimen de protección que, después de los trámites legalmente establecidos, permita afrontar de forma eficaz los retos de conservación a los que se enfrenta un espacio de la relevancia y la fragilidad del que nos ocupa. En este sentido, la Ley 11/1994, de 27 de diciembre, de la Generalitat Valenciana, de espacios naturales protegidos de la Comunitat Valenciana, prevé la figura de monumento natural como especialmente indicada para la conservación y la gestión racional del Cabezo de la Sal en un entorno y marco geológico de referencia convenientes. La figura de monumento natural cuenta con los mecanismos básicos de gestión y participación necesarios para garantizar la conservación de un espacio como éste; pero, sobre todo, y tal como indica de forma expresa la ley, puede aplicarse a ambientes significativos por la relación armoniosa entre la actividad humana y el ambiente físico, propugnando el uso sostenible de los recursos naturales, incluyendo en este concepto una importante función social derivada del estudio y el goce ordenado de los valores ambientales y culturales.

D'altra banda, l'article 28 de la Llei 11/1994, esmentada, articula un règim de protecció preventiva aplicable als àmbits territorials inclosos en el projecte de declaració d'espai protegit, amb caràcter cautelar fins a l'aprovació del decret de declaració corresponent. Aquest règim permet habilitar les mesures necessàries per a evitar la deterioració dels valors objecte de protecció durant aquest període. La forma d'aplicació d'aquestes mesures cautelars s'estableix mitjançant un acord del Consell.

Per tot l'anteriorment exposat, exercint les competències i atribucions conferides per la Constitució, l'Estatut d'Autonomia i el conjunt de la legislació ambiental estatal i autonòmica aplicable al cas, és procedent iniciar l'expedient de declaració com a monument natural del Cabeço de la Sal del Pinós, i amb aquesta finalitat,

ORDENE

Article primer

1. S'acorda iniciar el procediment de declaració del monument natural del Cabeço de la Sal del Pinós, l'àmbit territorial del qual figura com a annex a aquesta ordre.

2. Aquest àmbit inicial pot modificar-se de forma justificada durant el procediment de declaració del monument natural.

Article segon

1. De conformitat amb el que es disposa en l'article 28 de la Llei 11/1994, de 27 de desembre, d'espais naturals protegits de la Comunitat Valenciana, durant la tramitació dels plans no podran realitzar-se en tot el seu àmbit territorial actes que suposen una transformació sensible de la realitat física i biològica que puguen arribar a fer impossible la consecució dels objectius del pla esmentat.

2. Les mesures cautelars a què fa referència l'apartat anterior, de conformitat, així mateix, amb l'article 28 de la Llei 11/1994, tenen una vigència màxima de tres anys i poden ser complementades i especificades, per a un millor compliment dels seus objectius, mitjançant un acord del Consell, a proposta de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica.

Article tercer

Es faculta la Direcció General de Medi Natural i d'Avaluació Ambiental de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica per a realitzar les actuacions tendents a la declaració del monument natural, amb la tramitació prèvia de l'expedient oportú d'acord amb el procediment legalment previst.

DISPOSICIÓ FINAL

Aquesta ordre produirà efectes el mateix dia de ser publicada en *el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Contra aquest acte que posa fi a la via administrativa es pot recórrer potestativament en reposició davant la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica en el termini d'un mes, comptador des de l'endemà de publicar-se, o impugnar-se directament davant l'ordre jurisdiccional per mitjà de la interposició d'un recurs contenciós administratiu davant la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana en el termini de dos mesos, de conformitat amb el que es disposa en els articles 123 i 124 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

València, 12 de febrer de 2020.

La consellera d'Agricultura, Desenvolupament Rural,
Emergència Climàtica i Transició Ecològica
MIREIA MOLLÀ HERRERA

Por otro lado, el artículo 28 de la mencionada Ley 11/1994 articula un régimen de protección preventiva aplicable a los ámbitos territoriales incluidos en el proyecto de declaración de espacio protegido, con carácter cautelar, hasta la aprobación del correspondiente decreto de declaración. Este régimen permite habilitar las medidas necesarias para evitar el deterioro de los valores objeto de protección durante este período. La forma de aplicación de estas medidas cautelares se establece mediante un acuerdo del Consell.

Por todo ello, en ejercicio de las competencias y atribuciones conferidas por la Constitución, el Estatuto de Autonomía y el conjunto de la legislación ambiental estatal y autonómica aplicable al caso, procede iniciar el expediente de declaración como monumento natural del Cabezo de la Sal de Pinoso, y al efecto,

ORDENO

Artículo primero

1. Se acuerda iniciar el procedimiento de declaración del Monumento Natural del Cabezo de la Sal de Pinoso, cuyo ámbito territorial figura como anexo a la presente orden.

2. Este ámbito inicial podrá modificarse de forma justificada durante el procedimiento de declaración del monumento natural.

Artículo segundo

1. De conformidad con lo dispuesto en el artículo 28 de la Ley 11/1994, de 27 de diciembre, de espacios naturales protegidos de la Comunitat Valenciana, durante la tramitación de los planes no podrán realizarse en todo su ámbito territorial actos que supongan una transformación sensible de la realidad física y biológica que puedan llegar a hacer imposible la consecución de los objetivos del plan mencionado.

2. Las medidas cautelares a que hace referencia el anterior apartado, de conformidad así mismo, con el mencionado artículo 28 de la Ley 11/1994, tendrán una vigencia máxima de tres años y podrán ser complementadas y especificadas, para un mejor cumplimiento de sus objetivos, mediante acuerdo del Consell, a propuesta de la Conselleria de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica.

Artículo tercero

Se faculta a la Dirección General de Medio Natural y de Evaluación Ambiental de la Conselleria de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica para realizar las actuaciones tendentes a la declaración del monumento natural, previa tramitación del expediente oportuno de acuerdo con el procedimiento legalmente previsto.

DISPOSICIÓN FINAL

La presente orden producirá efectos el mismo día de su publicación en *el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Este acto, que pone fin a la vía administrativa, se puede recurrir potestativamente en reposición ante la Conselleria de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica en el plazo de un mes, a contar desde el día siguiente de su publicación, o impugnarse directamente ante el orden jurisdiccional por medio de la interposición de recurso contencioso-administrativo ante la Sala de lo contencioso administrativo del Tribunal Superior de Justicia de la Comunitat Valenciana en el plazo de dos meses, de conformidad con lo dispuesto en los artículos 123 y 124 de la Ley 39/2015, de 1 de octubre, de régimen jurídico de las administraciones públicas y del procedimiento administrativo común.

València, 12 de febrero de 2020

La consellera de Agricultura, Desarrollo Rural,
Emergencia Climática y Transición Ecológica
MIREIA MOLLÀ HERRERA

ANNEX / ANEXO
 Representació cartogràfica àmbit monument natural Cabeço de la Sal del Pinós
 Representación cartográfica ámbito monumental natural Cabezo de la Sal de Pinoso

